

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce **X. T. T.**, zastoupeného Mgr. Jiřím Hladíkem, advokátem se sídlem Příkop 6, Brno, proti žalované **Policii České republiky, Krajskému ředitelství Jihomoravského kraje, Odboru cizinecké policie**, se sídlem Kounicova 24, Brno, o žalobě proti rozhodnutí Policie České republiky, Oblastního ředitelství služby cizinecké policie Brno, Inspektorátu cizinecké policie Brno ze dne 5. 8. 2008, č. j. CPBR-9164-21/ČJ-2008-61PB-SV, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 11. 2010, č. j. 36 Az 17/2008 - 68,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

[1] Oblastní ředitelství služby cizinecké policie Brno, Inspektorát cizinecké policie Brno (dále jen „správní orgán“) vydal dne 5. 8. 2008 shora označené rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Proti rozhodnutí správního orgánu žalobce brojil žalobou u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský

soud“), který ji rozsudkem ze dne 12. 11. 2010, č. j. 36 Az 17/2008 – 68 zamítl. Kasační stížností se žalobce (dále též „stěžovatel“) domáhá zrušení tohoto rozsudku krajského soudu.

[2] Krajský soud v odůvodnění svého rozsudku uvedl, že usnesení Nejvyššího správního soudu o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost je rozhodnutím, z něhož žalobci nevyplynula žádná povinnost něco vykonat, a tudíž musí být doručeno zástupci stěžovatele, nikoli přímo stěžovateli. Správnímu orgánu nepříslušelo přezkoumávat, zda rozhodnutí Nejvyššího správního soudu nabylo právní moci či nikoli; správní orgán vychází z údajů, které jsou uvedeny a vyznačeny na rozhodnutí. V daném případě byly všechny podmínky § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců naplněny, neboť žalobci bylo doručeno sdělení o zahájení řízení o správním vyhoštění po předchozím pravomocném rozhodnutí o správním vyhoštění a žalobce ve stanovených lhůtách z území ČR nevycestoval.

II. Kasační stížnost

[3] Dle stěžovatele je stěžejní posouzení okolností, týkajících se právní moci usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2008, č. j. 4 Azs 22/2008 – 70, s čímž souvisí otázky zákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí správního orgánu. Stěžovatel se neztotožňuje s právním posouzením otázky provedeným krajským soudem ohledně nabytí právní moci shora uvedeného usnesení Nejvyššího správního soudu.

[4] Podmínkou pro vydání rozhodnutí o zajištění cizince podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců je skutečnost, že nevycestoval ve lhůtě stanovené v předchozím pravomocném rozhodnutí o správním vyhoštění. Tato lhůta byla žalobci stanovena v rozhodnutí Policie ČR, Oblastního ředitelství služby cizinecké policie Plzeň, odboru pátrání a kontroly pobytu, ze dne 21. 3. 2006, č. j. SCPP-178/PL-OPK-4-SŘ-2005, a to v délce 30 dnů ode dne ukončení zajištění; v případě, že by došlo k vynětí žalobce z působnosti zákona o pobytu cizinců z důvodu uvedeného v § 2 tohoto zákona, počala by doba k vycestování běžet až po odpadnutí tohoto důvodu. Vzhledem k tomu, že se žalobce stal účastníkem řízení o udělení mezinárodní ochrany, byl počátek běhu této lhůty svázán s okamžikem nabytí právní moci rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany. Stěžovatel má za to, že toto rozhodnutí Nejvyššího správního soudu doposud právní moci nenabylo, neboť nebylo řádně doručeno, a tím pádem nezačala žalobci běžet lhůta k vycestování.

[5] S nabytím právní moci rozhodnutí soudu ve věci kasační stížnosti o žalobě proti rozhodnutí soudu ve věci žádosti o mezinárodní ochranu spojuje ustanovení § 78b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu) povinnost stěžovatele dostavit se k vyznačení výjezdního příkazu na policii. Jak § 42 odst. 2 s. ř. s., tak § 34 odst. 2 správního řádu předpokládají, že má-li účastník řízení povinnost v řízení něco vykonat, nastávají účinky doručení účastníkovi až v okamžiku, kdy je mu doručeno osobně, nikoli prostřednictvím zástupce. Z tohoto důvodu mělo být usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2008, č. j. 4 Azs 22/2008 – 70 doručováno osobně stěžovateli, což se nestalo a nemohla tak

začít běžet lhůta uvedená v rozhodnutí o správním vyhoštění, a tudíž ani nebyly splněny podmínky dle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců.

[6] Stěžovatel nesouhlasí s názorem krajského soudu, že správním orgánům nepříslušelo zkoumat, zda rozhodnutí kasačního soudu v azylové věci je pravomocné či nikoli. Stěžovatel nerozumí argumentaci krajského soudu v tom, že pro správní orgán je podstatný den právní moci vyznačený na rozhodnutí a pokud se stěžovatel domnívá, že tomu tak není, měl učinit příslušné právní kroky. Stěžovatel namítá, že jiné kroky než podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu učinit nemohl, neboť se o existenci předmětného usnesení Nejvyššího správního soudu dozvěděl až ve chvíli, kdy správní orgán vydal rozhodnutí o zajištění.

[7] Žalovaný se dle svého vyjádření ke kasační stížnosti s argumentací stěžovatele neztotožňuje. Žalovaný se domnívá, že klíčová je skutečnost, kdy, resp. zda vůbec, uplynula doba k vycestování z území České republiky stanovená stěžovateli v rozhodnutí o správním vyhoštění ze dne 21. 3. 2006, které nabylo právní moci v den vydání. V tomto rozhodnutí byla doba pro vycestování vázána na propuštění stěžovatele ze zajištění a modifikována jeho případným vynětím z působnosti zákona o pobytu cizinců pro některý z důvodů podle § 2 tohoto zákona. Stěžovatel byl ze zajištění propuštěn dne 27. 3. 2006, třicetidenní lhůta pro vycestování tedy počala běžet dne 28. 3. 2006 a uplynula dne 27. 4. 2006. Po celou tuto dobu podléhal stěžovatel působnosti zákona o pobytu cizinců (žádný z důvodů podle § 2 tohoto zákona se na něj nevztahoval, neboť žádost o mezinárodní ochranu podal až 15. 12. 2006). Žalovaný proto považuje námitku nezákonnosti rozhodnutí správního orgánu o zajištění stěžovatele z důvodu nenaplnění podmínek podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců za neoprávněnou.

[8] Okolnost, zda usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2008, č. j. 4 Azs 22/2008 – 70, nabylo právní moci či nikoli, má vliv pouze na vykonatelnost rozhodnutí o správním vyhoštění, ne však na lhůtu k vycestování z území České republiky, která v době podání žádosti o mezinárodní ochranu již marně uplynula. Žalovaný pro úplnost doplnil, že mu jako správnímu orgánu nepřísluší přezkoumávat, komu a jakým způsobem má Nejvyšší správní soud oznamovat svá rozhodnutí. Správní orgán, ostatně jako vždy, vycházel z doložky právní moci, ze které je zřejmé, že usnesení NSS se stalo pravomocným dne 2. 7. 2008, čímž se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo opět vykonatelným a bylo možné přikročit k jeho realizaci.

III. Okolnosti případu

[9] Nejvyšší správní soud zjistil ze správního a soudního spisu následující relevantní skutečnosti: Policie České republiky, Oblastní ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Plzeň, Odbor pátrání a kontroly pobytu Plzeň, rozhodnutím ze dne 21. 3. 2006, č. j. SCPP-178/PL-OKP-4-SŘ-2005, uložila stěžovateli správní vyhoštění z území České republiky s dobou platnosti 3 roky. Současně v rozhodnutí stanovila dobu k vycestování 30 dnů ode dne ukončení zajištění s modifikací pro případ, že by byl stěžovatel vyňat z působnosti zákona o pobytu cizinců z důvodu uvedeného v § 2 tohoto zákona. Za takové situace by doba k vycestování počala běžet ode dne odpadnutí tohoto důvodu. Z vyjádření správního orgánu k žalobě vyplývá, že stěžovateli bylo v průběhu této lhůty k vycestování

uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území s platností do 12. 12. 2006 (ze správního spisu však tato tvrzení nelze ověřit). Stěžovatel v poslední den této lhůty projevil úmysl požádat o poskytnutí mezinárodní ochrany, čímž byl vyňat z působnosti zákona o pobytu cizinců a rozhodnutí o správním vyhoštění se tak stalo dočasně nevykonatelným. Řízení o udělení mezinárodní ochrany dospělo až do fáze projednání před Nejvyšším správním soudem, který usnesením ze dne 30. 5. 2008, č. j. 4 Azs 22/2008 – 70 (dále také „usnesení NSS"), kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany odmítl. Toto usnesení nabylo právní moci dne 2. 7. 2008.

[10] Dne 4. 8. 2008 se stěžovatel dostavil na Inspektorát cizinecké policie Brno, oddělení povolování pobytu. Oznámením ze dne 5. 8. 2008, č. j. CPBR-9164-13/ČJ-2008-61PB-SV, bylo zahájeno správní řízení ve věci správního vyhoštění stěžovatele. Rozhodnutím ze stejného dne, č. j. CPBR-9164-21/ČJ-2008-61PB-SV, rozhodl správní orgán podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců o zajištění stěžovatele za účelem správního vyhoštění. Správní orgán v odůvodnění rozhodnutí uvedl, že ke dni nabytí právní moci usnesení o odmítnutí kasační stížnosti zanikla v souladu s § 78b odst. 3 zákona o azylu platnost víza vydaného stěžovateli za účelem strpění pobytu s původní platností do 16. 8. 2008. Doplnil, že podle stejného ustanovení měl povinnost do 15 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí o kasační stížnosti dostavit se na policii za účelem vyznačení zániku platnosti víza. Správní orgán dovodil, že existují důvody pro zajištění stěžovatele, neboť tento nerespektoval rozhodnutí o správním vyhoštění a zdržoval se na území republiky od 2. 7. 2008 bez platného víza, ač k tomu nebyl oprávněn. Proti tomuto rozhodnutí se stěžovatel bránil žalobou u krajského soudu, jež ji zamítl. Proti zamítavému rozsudku brojil stěžovatel kasační stížností, jejíž projednání je předmětem tohoto řízení.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná. Stěžovatel formálně uplatňuje námitky podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy namítá nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky krajským soudem. Obsahově námitky, jejichž rozsahem a důvody je kasační soud vázán, tomuto určení odpovídají.

[12] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[13] Zásadní je v nyní projednávaném případě otázka, zda má být usnesení o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost v azylových věcech doručováno nejen zástupci stěžovatele, ale i stěžovateli samotnému, pokud tento v době rozhodování o kasační stížnosti pobývá na území České republiky na základě víza k pobytu nad 90 dní za účelem strpění pobytu na území podle § 78b zákona o azylu. Stěžovatel dovozuje povinnost soudu doručovat v takovém případě rozhodnutí o kasační stížnosti stěžovateli z ustanovení § 78b odst. 3 zákona o azylu ve spojení s § 42 odst. 2 s. ř. s., podle něhož *„má-li účastník nebo osoba zúčastněná na řízení zástupce, doručuje se pouze zástupci. Má-li však účastník nebo osoba zúčastněná na řízení něco osobně vykonat, doručí se i jim"*. Zákon o azylu v § 78b odst. 3 stanoví, že *„platnost víza za účelem strpění pobytu zaniká dnem nabytí právní moci rozhodnutí soudu o kasační stížnosti nebo vycestováním z území. Policie vyznačí zánik*

platnosti víza za účelem strpění pobytu uděleného cizinci a udělí mu výjezdní příkaz s platností nejdéle na dobu 1 měsíce. Cizinec je povinen se za účelem vyznačení zániku platnosti víza za účelem strpění pobytu dostavit na policii bez zbytečného odkladu nejpozději do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o kasační stížnosti" (zvýraznění provedl soud). Stěžovatel z těchto ustanovení vyvozuje, že povinnost podle § 78b odst. 3 zákona o azylu spadá po pojem povinnosti *něco osobně vykonat* ve smyslu § 42 odst. 2 s. ř. s., a proto mělo být usnesení o odmítnutí kasační stížnosti ve věci udělení mezinárodní ochrany doručováno nejen zástupci stěžovatele, ale i stěžovateli samotnému. S takovým výkladem se zdejší soud nemůže ztotožnit.

[14] Ustanovení § 42 odst. 2 s. ř. s., věta druhá stanoví zvláštní pravidlo pro doručování v případě, že má účastník povinnost něco osobně vykonat. K výkladu pojmu úkonu, který má účastník osobně vykonat zaujal Nejvyšší správní soud (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. 7. 2005, č. j. 2 Afs 187/2004 – 69) shodně s Nejvyšším soudem (srov. rozhodnutí ze dne 8. 6. 2000, sp. zn. 21 Cdo 1949/99) názor, že těmito úkony lze rozumět jen takové, kdy konkrétní jednání nemůže učinit nikdo jiný než účastník samotný, tedy jde o tzv. jednání nezastupitelné, charakteristické svým osobním prvkem, který se upíná právě a jen na osobu jednajícího, a to tak, že jiná osoba, odlišná od konkrétního účastníka řízení, nemůže, právě proto, že je charakterizován osobou jednajícího, takový úkon vykonat. Pod takovým jednáním si lze v praxi představit např. výslech účastníka, strpění ohledání, vydání určité věci, apod. Stejně tak lze dle názoru kasačního soudu pod tímto pojmem rozumět i povinnost dostavit se k vyznačení zániku platnosti víza ve smyslu § 78b odst. 3 zákona o azylu.

[15] Je však třeba mít na paměti, že se musí vždy jednat o úkon, který má účastník vykonat v rámci probíhajícího řízení, přičemž uložení povinnosti takový úkon provést musí být obsaženo v písemnosti, o jejíž doručování podle § 42 odst. 2 s. ř. s. se jedná.

[16] Dovozuje-li tedy stěžovatel, že nemělo být usnesení NSS doručováno pouze jeho zástupci, ale i jemu samotnému, muselo by toto usnesení naplňovat výše uvedené tři kumulativní znaky – ukládat povinnost, jež je úzce navázána na osobu stěžovatele a má být provedena v rámci probíhajícího řízení. Dle názoru kasačního soudu nelze tyto tři znaky v usnesení NSS identifikovat. Shodně s krajským soudem Nejvyšší správní soud uvádí, že usnesením o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost bylo ukončeno řízení o kasační stížnosti. Toto usnesení nebylo v žádném případě rozhodnutím, které by ukládalo stěžovateli povinnost něco osobně vykonat v rámci řízení před Nejvyšším správním soudem (jak ostatně shodně uvádí i sám stěžovatel v nyní projednávané kasační stížnosti), a proto nemohlo být podrobeno režimu doručování stanovenému v § 42 odst. 2 s. ř. s. větě druhé.

[17] Povinnost stěžovatele něco osobně vykonat totiž nevyplývala z předmětného usnesení NSS, nýbrž přímo ze zákona, a to z ustanovení § 78b zákona o azylu, který ukládá povinnost dostavit se k vyznačení skončení platnosti víza. Navíc tento úkon, k jehož provedení byl žalobce ze zákona povinen, nevykonával v rámci řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, nýbrž v řízení o správním vyhoštění podle zákona o pobytu cizinců. Proto, ačkoli zde existovala povinnost

stěžovatele něco osobně vykonat, nebyly ani v tomto případě naplněny výše uvedené tři kumulativní znaky.

[18] Na základě výše uvedeného lze tedy uzavřít, že předmětné usnesení Nejvyššího správního soudu mělo být doručováno pouze zástupci stěžovatele, k čemuž také došlo a usnesení proto nabylo právní moci dne 2. 7. 2008. Z toho také vyplývá, že byly naplněny podmínky pro vydání rozhodnutí o zajištění podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, tedy že bylo doručeno sdělení o zahájení řízení o správním vyhoštění a existovalo pravomocné rozhodnutí o správním vyhoštění, v jehož rámci marně uplynuly lhůty pro vycestování.

[19] Nedůvodná je i námitka stěžovatele, že nelze souhlasit s názorem krajského soudu, podle něhož nepřísluší správním orgánům zkoumat, zda je rozhodnutí v řízení o kasační stížnosti pravomocné či nikoli. Nejvyšší správní soud se naopak s tímto názorem krajského soudu ztotožňuje. Správní orgán vychází z presumpce správnosti doložky právní moci vyznačené na předmětném rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a není jeho povinností zkoumat *ex offo* správnost údajů v doložce obsažených. K prověřování, zda rozhodnutí soudu skutečně nabylo právní moci by mohl přistoupit až k námitce účastníka správního řízení. Ze správního spisu ovšem neplyne, že by jakékoli podání stěžovatele směřovalo k popření správnosti doložky právní moci. Nepřípadným je i tvrzení stěžovatele, že se o usnesení NSS dozvěděl, až když bylo vydáno rozhodnutí o zajištění stěžovatele. Předmětné usnesení bylo řádně doručeno jeho zástupci, jehož prostřednictvím měl možnost se s ním seznámit. Skutečnost, že zástupce stěžovatele svého klienta z jakéhokoli důvodu s usnesením neseznámil, nelze přičítat k tíži správního orgánu.

[20] Krajský soud tedy posoudil otázku způsobu doručování a nabytí právní moci usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2008, č. j. 4 Azs 22/2008 – 70, správně, a proto Nejvyšší správní soud musí v nyní projednávaném případě kasační stížnost zamítnout jako nedůvodnou.

V. Závěr

[21] Nejvyšší správní soud shledal námitku stěžovatele nedůvodnou. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[22] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. května 2011

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu